

ЗАСТОСУВАННЯ КЕЙСІВ ЕКОЛОГІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ

У професійній (професійно-технічній) освіті останнім часом поширюються активні методи навчання, ефективні педагогічні технології, які мають відповідати певним вимогам: дозволяти здобувачам освіти самостійно організовувати процес освоєння навчального матеріалу; мотивувати їх до різних видів навчальної діяльності; передбачати роботу з різними джерелами інформації, враховуючи те, що остання сьогодні є засобом організації діяльності, а не метою навчання, як було раніше; включатися працювати в команді; здійснювати пізнавальну діяльність у кількох галузях знань, у тому числі й екологічній.

Завданням сучасної екологічної освіти є забезпечення безпеки навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічного стану та виникнення небезпеки для здоров'я людей.

Перспективи розвитку професійної (професійно-технічної) освіти вимагають від майбутніх кваліфікованих робітників усвідомленої природовідповідної діяльності, здійснення якої неможливе без спеціальної екологічно спрямованої професійної підготовки.

При цьому ефективність їхньої екологічної освіти неможлива без:

- врахування сучасних вимог суспільства і ринку праці до рівня екологічної освіти майбутніх фахівців;
- забезпечення постійного професійного спрямування екологічної освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти;
- забезпечення гнучкості й варіативності змісту екологічної освіти на основі використання варіативних (авторських) програм викладачами;
- запровадження інноваційних форм і методів систематизації екологічних знань, набутих в процесі вивчення природничих та спеціальних дисциплін;
- наступність й системність у використанні визначених форм і методів систематизації екологічних знань;
- сприяння розвитку навичок самостійно-пізнавальної навчальної діяльності здобувачів освіти;
- використання викладачами у своїй роботі екоорієнтованих педагогічних технологій [1, с. 23].

Найефективнішими екоорієнтованими педагогічними технологіями навчання майбутніх кваліфікованих робітників, на нашу думку, є: технологія проблемного навчання, інформаційно-комунікаційні, проєктні, кейс-технології.

Наприклад, кейс-технологія має багато спільного з технологією проблемного навчання. Але основною сутнісною відмінністю цих технологій є те, що кейсова – більш прикладного спрямування, тобто вирішує конкретну практичну ситуацію, максимально наближену до реальних обставин практичної діяльності особи, на відміну від вирішення теоретичних проблем у результаті самостійної пізнавальної діяльності під час застосування технології проблемного навчання [2, с. 134].

Кейс-технологія екологічного спрямування одночасно відображаючи практичну проблему, актуалізує певний комплекс екологічних знань, необхідний для її вирішення, а також вдало поєднує навчальну, аналітичну і виховну діяльність. Метод надає можливість розвинути в майбутніх кваліфікованих робітників самостійне мислення, уміння глибше зрозуміти тему, уявлення, мислення та дискусію, аналітичне стратегічне мислення, вміння вирішувати проблеми і робити раціональні висновки, комунікаційні навички.

Як зазначає Т. Пятничук, застосування кейсової технології екологічного спрямування, наприклад, в дослідженні енергетичної ефективності в будівельній галузі, у процесі професійної підготовки майбутніх робітників уможливує ознайомлення із ситуацією в країні з енергетичної ефективності, проблемами та їх вирішенням у країнах світу, напрямами покращення енергетичної ефективності в будівельній галузі. Результатами впровадження кейс-методу має бути розвиток свідомого ставлення здобувачів освіти до проблем екології, відповідальності за наслідки професійної діяльності; формування екологічної культури та екологічного мислення робітників будівельної галузі сприяє підвищенню їхньої мотивації, індивідуалізації та інтенсифікації процесу навчання та підвищенню його ефективності; розвитку особистісних якостей здобувачів освіти, навичок самостійної роботи з навчальним матеріалом [3, с. 98].

Отже, кейс-технологія екологічного спрямування слугує інтерактивною технологією навчання, що вибудовується на основі реальних чи вигаданих ситуацій й спрямована не стільки на освоєння знань, скільки на формування в майбутніх фахівців нових екологічних якостей та умінь.

Список використаної літератури

1. Гайдук О. В., Герлянд Т. М., Каленський А. А., Пятничук Т. В. Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства: методичний посібник. Київ: ІПО НАПН України, 2022. 121 с.

2. Пашенко Т. М. Застосування кейс-технологій у підготовці кваліфікованих робітників. *Модернізація професійної освіти і навчання: проблеми, пошуки та перспективи: зб. наук. праць*. 2014. Вип. 4. С. 131–144.

3. Пятничук Т. В. Методика застосування кейс-методу у дослідженні енергоефективності будівельної галузі у професійній підготовці. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки*. 2023. Вип. 2 (52). С. 96-102

Горбатюк Роман Михайлович,

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри машинознавства і транспорту
ТНПУ ім. В. Гнатюка;

Бубняк Юрій Романович,

аспірант ТНПУ ім. В. Гнатюка;

Волч Любомир Романович

аспірант ТНПУ ім. В. Гнатюка

МОБІЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В умовах пандемії COVID-19 та повномасштабної війни дистанційна форма навчання отримала фундаментальне становлення в освітній галузі України. Сучасний рівень розвитку цифрових технологій відкрив перспективи надання здобувачам освіти принципово нових сервісів. Якщо дистанційна форма передбачає віддалене навчання від закладу освіти, то мобільні технології надають можливість навчатися в будь-якому місці та в будь-який час, забезпечуючи безперервність та максимальну гнучкість освітнього процесу. Така перевага є досить вагомою, оскільки дає змогу здобувачам освіти належним чином здобувати знання, і бути затребуваними на ринку освітніх послуг.

Мобільне навчання є формою організації освітнього процесу, що базується на застосуванні мобільних комп'ютерних пристроїв і бездротового зв'язку [1, 2]. Серед переваг мобільного навчання можна виділити:

- повсюдність – дозволяє в режимі реального часу отримувати інформацію, залишатися на зв'язку та проводити навчання незалежно від місця знаходження;
- доступність – доступ до навчальних ресурсів забезпечується будь-якими пристроями через кабельну чи бездротову мережу;
- зручність – у мобільних пристроях зберігаються особисті дані, необхідні навчальні матеріали, які завжди є «під рукою»;
- оперативне підключення до Інтернету з мобільного телефону вже стало буденністю;
- персоналізація – індивідуальний підхід до навчання доступний, хоча ще обмежено.

Технології мобільного навчання передбачають такі базові складники: освітній заклад (організаційна структура реалізації мобільних освітніх технологій); інформаційні ресурси (бази даних навчально-довідкових матеріалів, бази знань); технічні та програмні засоби забезпечення мобільного навчання (мобільні пристрої, засоби телекомунікацій); науково-педагогічні працівники та здобувачі освіти [2].

Аналіз використання технологій мобільного навчання дав підстави виділити три моделі його реалізації: підтримка традиційного освітнього процесу, повноцінне мобільне навчання, змішане навчання.

Підтримка традиційного освітнього процесу. В контексті даної моделі здобувачам освіти надається доступ до навчальної інформації, що міститься на мережевих ресурсах або освітньому порталі навчального закладу. Це дозволяє майбутнім фахівцям самостійно готуватися до занять, виконувати групові проекти, курсові роботи, проходити проміжне та підсумкове тестування тощо.

Повноцінне мобільне навчання. Особливістю цієї моделі є те, що навчання провадиться виключно за допомогою засобів електронного навчання. В цьому випадку безпосередніх контактів здобувачів вищої освіти з науково-педагогічними працівниками не передбачено, хоча за необхідності допускаються. Навчальні курси в системі мобільного навчання використовуються за допомогою спеціального програмного середовища, що виконує низку функцій: захист від несанкціонованого доступу, авторизацію доступу, структурування користувачів, формування каталогу інформаційних ресурсів, доставку навчального контенту, забезпечення взаємодії користувачів.